

PANDEMI

KOMPIS #1

KOMPIS #2

SAKKUNNIG

1. INT. SKÄRM

KOMPIS #1 sitter med ett dokument uppe framför sig på skärmen. Rubriken lyder "PANDEMIER", resterande är tomt. Hen suckar. Plötsligt ringer det på Skype. "KOMPIS #2" ringer, klasskamrat och bästis.

Kompis #1 svarar, lättad över att få distraktion från uppgiften.

KOMPIS #1

Tjaaaa!

KOMPIS #2

Hellooo! Hur är läget?

KOMPIS #1

Bra. Sitter med biologiuppgiften förstås...

KOMPIS #2

Fortfarande? Men den ska ju in imorgon?

Gör den bara, så kan vi dra och bada imorrn istället. Vad hade du för ämne?

KOMPIS #1

(läser innantill, härmar deras lärare)

"Vad är egentligen en pandemi? Definiera begreppet, redogör dess innebörd."

(himlar med ögonen och suckar)

KOMPIS #2

(målmedveten)

Aha

Kompis #2 blir fokuserad och letar efter något på sin skärm. Snart skickar hen en länk i chatten.

KOMPIS #2

Så, sätt igång.

Kompis #1 trycker på länken och upp kommer en "youtube-liknande" site med filmen "Pandemi, explained"!

KOMPIS #1

(inte ett dugg sugen)

Åh. Jaja snart, kan vi inte spel..

KOMPIS #2

(bestämd som fan)

Kom. Igen. Nu. Kompis #1.

Kompis #1 erkänner sig besegrad med en suck och trycker på play.

2. Pandemi, EXPLAINED!

Intro/vinjett.

VO

Pandemi. Från grekiskans "pandemias" som betyder *hela folket*.

När en infektionssjukdom sprids över stora delar av världen och drabbar en stor del av befolkningen i varje land klassas det som en pandemi.

Drabbas bara ett enskilt land talar man istället om en epidemi, från grekiskans "epidemia" som betyder *utbredd bland folket*.

Om en epidemi sprids snabbt och över landsgränser, så blir den en pandemi.

Det är Världshälsoorganisationen - WHO, som officiellt avgör när ett sjukdomsutbrott är en pandemi.

Det är inte antal smittade personer som avgör om det är en pandemi, utan det är hastigheten i vilken smittan expanderar i som avgör.

Det finns heller inget krav på att sjukdomen måste vara speciellt farlig eller dödlig. Så en ofarlig infektion kan alltså mycket väl vara en pandemi.

De återkommande influensautbrotten över hela världen under den kalla årstiden räknas inte som pandemi, då de förväntas komma årligen.

Inte heller det utbredda viruset typ 1-herpes, som har smittat upp emot 90 procent av befolkningen, är en pandemi. Detta för att andelen smittade inte växer nämnvärt utan håller sig någorlunda konstant.

Sammanfattningsvis: En pandemi - ett utbrott av en infektionssjukdom som snabbt sprider sig bland människor över mycket stora geografiska områden.

I sista rutan står det ett telefonnr till SAKKUNNIG och hens titel/företag/etc

3. INT. SKYPE CALL

Videon minimeras och kompisarnas skype-samtal kommer åter i fokus.

KOMPIS #2

Duuuuktig! Och vad har du lärt dig nu då?

KOMPIS #1

(vass)

Eeh, ja, till exempel att din herpes inte är en pandemi?

KOMPIS #2

(deadpan)

Kul. Mycket kul. Bravo.

(vänder blad)

Nu kör vi en till.

KOMPIS #1

Neeeeeej

KOMPIS #2

(no remorse)

Tyst och kolla bara.

Kompis #2 scrollar bland "Related videos" och klickar på en film.

4. Historiska Pandemier

En film klickas upp på full screen och vi ser en pil trycka på play. LJUD: Intro/vinjett. TEXT: HISTORISKA PANDEMIER

VO

Genom historien har mänskligheten kontinuerligt drabbats av pandemier. Några av dom största är:

Pesten

Under medeltiden, runt 1300, kom pandemin "pesten" till Sverige. "Digerdöden" som den också kallades, spreds till människor genom loppor som kom från pestsmittade råttor. Det första kända utbrottet upptäcktes i Kina 1331 och pestbakterier spreds sedan via handelsvägar och fartyg ut till Europa. Pesten spred sig mycket snabbt och drabbade värst storstäder med sämre hygienisk levnadsstandard. En tredjedel av Europas befolkning omkom och hela städer lämnades tomma. Pesten räknas som en av de tre värsta pandemierna någonsin.

Spanska sjukan

I början av 1900-talet kom pandemin "spanska sjukan" till Europa. "Spanskan" som den också kallades, fick sitt namn då Spanien var först med att bekräfta dess utbrott. Smittan som ursprungligen fanns hos gräsänder spreds till människor. Symtomen för smittan var: hög feber, muskelvärk och huvudvärk. Influensan tog mellan 20 och 50 miljoner människors liv. Spanska sjukan drabbade unga människor allra värst. De äldre hade vid den här tiden skaffat sig en viss immunitet från liknande influensautbrott, som de yngre saknade.

Asiaten

På 1950-talet kom pandemin "Asiaten". Den var en av 1900-talets största smittosamma sjukdomar. Stora delar av världens befolkning insjuknade på ett halvår men dödsoffren var ändå förhållandevis få jämfört med andra pandemier. Vaccin fanns, men få fick det. Därför spred den sig snabbt. Det var svårt att undgå att påverkas av detta virus. Evenemang ställdes in, skolor stängdes, människor sattes i karantän och ekonomin drabbades hårt.

Covid-19

Sent hösten 2019 bekräftades det första fallet av ett coronavirus i Wuhan, Kina. Virusets som bland annat kan ge allvarlig lunginflammation fick namnet covid-19. Från utbrottet 2019 spreds det snabbt över världen och klassades som en pandemi i början av 2020. Även här sattes stora delar av världen i karantän och näringslivet blev lidande.

5. INT. SKYPE CALL

Videon minimeras och kompisarnas skype-samtal kommer åter i fokus.

KOMPIS #2

Kolla, vad bra! Kan det vara så att du är redo att börja skriva lite?

KOMPIS #1

(fundersam, har på riktigt blivit intresserad av ämnet)

Jo...men jag fattar inte hur pandemierna bara "tar slut"? Hur går dom över?

Syrsor. Kompis #1 fundersam och Kompis #2 chockad över det plötsliga engagemanget.

KOMPIS #2

Eh ja, jag vet faktiskt inte...någon gör typ ett vaccin? Eller är det inte så att vi blir immuna? Eller?!

KOMPIS #1

(får en pang-idé)

Vänta, vänta, vänta...!

Kompis #1 går tillbaka till den första filmen, snabbspolar genom filmen och stannar på sista rutan där telefonnumret till SAKKUNNIG står. Hen slår numret i Skype.

KOMPIS #2

(samtidigt som #1 slår)

Vänta nu, tänker du på allvar ringa?

(signaler börjar gå fram)

Ok. Det tänker du. Ok.

6. INT. SKYPE INTERVJU MED SAKKUNNIG

Ett samtal om vaccin, förebyggande åtgärder etc.

FRÅGOR:

Hur och varför uppstår en smittspridning?

Vad är ett vaccin och hur framställer man det?

Hur stoppas en pandemi?

Vad kan en privat-person göra för att förhindra spridning?

7. INT. SKYPE CALL

Åter till "standardvy". Kompis #1 jobbar nu fokuserat.

KOMPIS #2

(nu också engagerad)

Intressant!

KOMPIS #1

(disträ, fokuserad på sitt)

Mm...

KOMPIS #2

Och vad kul där med vaccin, att det....

KOMPIS #1

(avbryter)

...Jag måste skriva nu, vi hörs, hej

#1 lägger på och #2 blir kvar själv. Chockad över det stora engagemanget som föddes, lättad över att få bada imorgon.

Slut.

